

R.D. Iacobi Marchantii Vitis Florigera

Marchantius, Jacobus

Coloniae Agrippinae, 1661

11. bipartita. 1. pars declarat, unde mulier sciverit Messiam sive Christum venturum, & cur Messias & Christus vocetur. 2. explicat responsum Christi: Ego sum qui loquor tecum.
-

[urn:nbn:de:hbz:466:1-56381](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-56381)

odiffes iniquitatem, & ita haberes virgam, regnum, & thronum aequitatis tibi fecurum & perpetuum, attraheresque animas regias i odorem tuum, & ad sequelam tuam, cum gaudio. Hinc sequitur: Myrrha & gutta & casia vestimentis tuis, à domibus eburneis, ex quibus delectaverunt te Filia Regum in honore tuo.

ibid. 3.

3. Christus unctus ut Propheta Luc. 4.

Denique, de unctione qua is qui hic dicitur Messias, unctus est, tanquam Propheta & Magister ac interpres Divinae voluntatis, Mysteriorumque arcana Domini Patris: recte intellexeris illud: Spiritus Domini super me, eo quod unxerit me, ad annuncian- dum mansueti misit me. Et hoc ipsum est, quod nunc agnosceret videtur mulier: Cum venerit ille annuntiabit nobis omnia. In hoc enim recte sciebat, sed illum ipsum annunciantem & docentem omnia nec dum agnoscebat: quia perfectè unctionis & luminis ejus necdum plene confors aut particeps erat. Ex Christi tamen presentia, aliquid unctionis, aliquid lucis, aliquid motionis & illustrationis inter- eternæ percipiebat, & in desiderium adventus Messiae & visionis ejus exardebat. Plenius autem erat mox verbo Domini illustranda & ungenta, dum diceret: Ego sum, qui loquor tecum.

Nempe, non abimilis est hæc mulier Magdale- næ, quæ in horto alloquens Dominum, non nisi primo eum alloquebatur ut Hortulanum nec aliter agnoscebat eum. At postmodum eo loquente, ut solum verbum pronunciantem, & dicente, Maria, iterum conversa ad eum, quem prius agnoverat Hortulanum, dixit: Rabboni, quod dicitur Magister, agnovitque eum tanquam Magistrum suum, & Consolatore, & Salvatore. De qua re agens S. Augustinus Tract. 121. in Ioan. advertit, quod in textu Evangelico hic dicitur conversa Magdalena ad Iesum. Primo, conversa est retrorsum, & vidit Iesum stantem & non sciebat quia Iesus est, qui dice- bat ei: Mulier quid ploras? Secundo, conversa illa dicit, Rabboni. Nempe in prima ad eum conversio- ne, solum adhibuit sensus externos in ejus confide- ratione, ideoque putavit eum Hortulanum; post- modum & oculos cordis ac animi adhibens, agno- vit quis esset.

Ioan. 20.

Maria con- versa corde Christum agnovit.

Audi S. August. verba, & expende: Sed ista mulier, que jam fuerat conversa retrorsum, ut videret Iesum, quando eum putavit Hortulanum, quomodo rursus conversa dicitur, ut ei diceret, Rabboni? Nempe, quia tunc conversa corpore, quod non erat, puta- vit: nunc conversa corde, quod erat, agnovit. Sic di- citur de Samaritana, primo Iesum, secum loquen- tem solum externis sensibus attendebat ut Iudæ- um; deinde paululum assurgens, ex ejus gravi ser- mone & ore existimat ut Prophetam aliquem, qui tamen adhuc non satis plene ad quæstionem propositam de religione & Samaritanorum & Iu- dæorum respondere judicabat, ideoque ad Messiam rem per omnia determinanda remittebat. Sed tan- dem eo dicente: Ego sum, qui loquor tecum? agno- vit plenissime. Expendenda igitur sunt verba ista,

Judæi instantiter petebant è Domino: Si tu es Chri- stus, dic nobis palam, usquequo tollis animam nostram? Quo non obstante, Dominus eis respondere noluit; nunc autem mulieri adulteræ, & infimæ sortis, mulieri Samaritanæ, de ea re non interrogatus a- pete, respondet verbis perspicuis: Ego sum, qui loquor tecum. Sed cur instantibus Iudæis non idem re- sponderet? Rationem offert S. Chryostomus his ver- bis: Fidelior erat Samaritana Iudæis, qui non discen- di, sed arguendi causa rogabant. Nam si discere vo- luisset, verborum, scripturarum, & miraculorum sufficiens eis fuisset doctrina Samaritana simplici & integra mente petiit. Audi vit eum, & credidit, & alios ad credendum adduxit. Hæc ille. Addere pos- sumus, quod sic voluit Dominus primitias Genti- um honore efficere, eas dignas efficiens manifesta- tione tanti mysterii proprio ore. Audi hæc de re Rupertum huic locum explicantem: Ecce, inquit, quomodo Christus Samaritanæ alienigenæ semetip- sum credidit, quem Iudæi non crederat & ostendit illi honorandam nominis sui thesaurum quod in pa- tria sua, scilicet Iudæa, necdum prodiderat. Ne mox, quod futurum erat, pretiosam nominis ejusdem mar- garitam porci conculcarent, & hoc sanctum canina rabie blasphemantes corroderent. Hæc Rup.

PARS II. De respon- so Christi Ioan. 20.

Primitias Gentium Christum honore efficere vo-

prætermis- sit Iesus De- us sepe se peccatori- bus re ve- lat.

Uterius advertit S. Chryostomus, quod quan- doque etiam Christus se revelat peccatoribus, ju- stis prætermis- sitis. Hinc oculos aperient discipulis in sit Iesus De- Emaus, ex ipsorum oculis & conspectus ablati est, & us sepe se se ipsum voce non revelavit, at mulieri dicit: Ego peccatori- sum Paulo quoque se manifestavit. Ego sum Iesus, quem tu prosequeris. Hæc & nunc Samaritana dicit: Ego sum, qui loquor tecum. Quod multi ex Apostolis non revelavit, palam meretrici revelat. Hæc tunc Chryostomus. Hæc ergo gratia & misericordia specialis Dei, nec enim ipsa digna erat tanti reve- latione mysterii, nisi divina misericordia, quæ non spectat hominum merita eam prævenisset. Sed nec ad verbum itud. Ego sum, qui loquor tecum, ita sub- bito crederet, nisi cum voce Omnipotentis vir- eus in cor ejus introiret; simul ergo & aures verbo Christi exteriori, & mentem verbo interiori ferit, cælestique lumine illustrat, simulque trahit intell- ctum & affectum, ut intus percipiat & credat. Itaque illis verbis cœlitus illuminata est, & perfectè intel- lexit, & accipit aquam vivam, & gustavit, & velut inebriata est. Concepit enim fidem, spem, amo- rem, & zelumque gloriæ Christi, illum agnos- cendo, & Patrem adoravit & Filium in spiritu & veritate Hæc est nimirum aqua viva: Hæc est vita æterna, ut cognoscant Te, & quem misisti Iesum Christum.

O igitur breve, sed efficax plane verbum: Ego sum, qui loquor tecum! Hæc est enim Vox Domini in virtute, vox Domini intercedentis flammam ignis, flammam scilicet concupiscentiæ carnalis in corde Samaritanæ, & accendentis flammam divini amoris.

psal. 8.

psal. 41.

isa. 43.

psal. 34.

psal. 84.

amoris. Hæc est *Vox Domini preparantis cervos*, vel *preparantis cervas*, ut alia Lectio habet, Cito enim hæc cervam preparavit, eiusque pedes perfecit, ad eundem ad vitæ Fontem, ita ut possit dicere: *sicut desiderat cervus ad fontes aquarum, ita desiderat anima mea ad te Deus.* O felix vox: Ego sum qui loquor tecum, illam vocem antiquam cum consolatione & gaudio menti rememorans: Ego sum, ego sum ipse, qui deleo iniquitates tuas: propter me & peccatorum tuorum non recordabor. Et rursus: Ego sum, ego sum Dominus, & absque me non est Salvator. Dum enim dicit Dominus huic Samaritanæ: *Ego sum, qui loquor tecum*, idem est, ac si cordi ejus diceret: Ego sum salus, via, pax, gloria tua. Prius loquebatur tecum Satan, Caro, Mundus, suis te demerens illecebris: nunc illum solum audire debes, qui est sapientia justitia, sanctificatio & redemptio tua: ego autem sum, qui loquor tecum, Quando alloquitur Iesus animam pro conversione sua, quam efficaciter loquitur! Dicit Paulo: *Ego sum Iesus*: & cum mire convertit paucis his verbis. Dicit Judæis: *Ego sum*, & omnes proferunt retrorsum. Dicit discipulis post Resurrectionem: *Ego sum*, & omnem abstergit timorem ac trepidationem, erigit in spem, pacem eis confert & lætitiâ. Loquere, Domine, animæ meæ, & dic: salus tua ego sum, Dic illi: *Ego sum, qui loquor tecum*. Loquere, & sic ut audiam quid loquaris in me, quoniam loqueris pacem super eos qui convertuntur ad cor: Loquere mihi remotis arbitris, loquere apud Fontem, & pota animam sitientem, ut à te non recedat vacua & sterilis, sed irrigua & plena, plenitudine gratiæ & veritatis.

LECTIO XII. TRIPART.

Et continuo venerunt discipuli ejus, & mirabantur, quod cum muliere loquebatur.

PARS I. Cur in colloquio cum Samaritanæ discipulis abesse voluerit.

Occulta peccata sic corrigenda, ut peccatis fama non laedatur.

Primo est hic notatu dignum, quod Dominus: agere volens cum Samaritana peccatrice (quia de eius peccatis agere oportebat, & vitam antefordidam arguere & detegere, alluciendo eam ad confessionem flagitiorum præteritorum) noluit discipulos suos adesse, ne hoc ei rubori foret, aut confusioni. Sed abierant illi ad cibos emendos in civitatem. Hoc autem fiebat speciali Dei dispositione, ut huic soliloquio Christi & mulieris, quod maximum erat momenti ad ejus conversionem, daretur occasio nemine impedimento præstante. Docet ergo nos hæc ratio, & hoc suo exemplo Christus, sic esse corrigenda occulta illorum peccata, ut peccatis fama & opinio non lædatur, quando utrumque simul fieri potest. Aliquando enim bonum publicum postulat, ut privata etiam & occulta peccata publice propaleantur, & arguantur, ac plectantur. Sic S. Petrus invenitur in Ananiam & Saphiram, qui occulte sibi detinuerant, de pretio agri venditi,

ita ut in conspectu totius multitudinis expiraret. *Publican.* Hoc nimirum factum fuit ad terrorem novellæ Ecclesiæ, & ad disciplinam in ea ab initio sanctam. *Sept. psal. ut in or. calta pte. et argua. vnt dicit.* Sed ut eam nullus vel occulte audere violare, & Spiritui S. mentiri, ut interpretantur SS. Patres inter quos S. Cæsarius Nazianzenis frater Dial. 5. sic interrogat: *quare S. Petrus enormiter ipse lapsus, veniam consecutus, veniam quoque non dedit Anania & Saphira, sed in una hora utrumque verbo occidit? Videtur namque exiguus esse lapsus, respectu illius abnegationis. Aurum enim absconditæ proptium non alienum. Vel etiam si alienum fuisset, non est par peccatum, & privatarum rerum parum quid abscondisse, & abnegasse IESUM.* Respondet huic quaestioni Cæsarius his verbis: *Non est demerita primarii illius adversus fontes terror, sed præsentia disciplina, plurima mortalium sonantis vitia.*

Sic idem S. Petrus insurgit acriter adversus Simonem Magum, qui rudis adhuc in Christiana doctrina, obtulerat pecuniam, ut haberet potestatem donandi S. sacram. Inflammatum enim irâ Petrus, vult hoc ab omnibus sciri, & propalari, minaturque ei publicè perditionem, ut omnes ejus sequaces terreat: *Pecunia tua tecum sit in perditionem, quoniam existimasti donum Dei pecuniâ possideri. Non est tibi pars, neque fors in sermone isto: cor enim tuum non est rectum coram Deo, in felle amaritudinis & obligatione peccati video te esse.* Quid acerbius? Nempe Petrus, tanquam Ecclesiæ Caput, novat in pecunia latere jaculum, quod Ecclesiam ipsam posset perdere, & à S. sancto initiatum ejus disciplinam. Si antiquitus in pomo latuit venenum. Adamum inficiens, & ejus posteros: Sic in pecuniâ latebat virus, Ecclesiam totam cum capite infecturum, nisi jam exordio reticeretur. Hoc S. Clemens satis significavit, dum ex ore S. Petri lib. 6. Constitit. cap. 7, sic pronuntiavit: *Voluntas diaboli erat, ut ipsum Adamum post degustatum cibum interdum promissa immortalitate privaret: Sic & nos pecuniâ delinens dono Dei privare volebat si hæc permutatione factâ donum Spiritus sancti, quod estimationem superat, nummis addiderimus.* Ideo igitur hæc in re adeo se verè se gerit S. Petrus, delictum suum publicans & perditionem comminans. Sic & ipse Dominus austerè & impeniosè egit: (qui aliàs leniter) dum eiecit vendentes & ementes de Templo, quia pro futuris Temporibus documentum exhibebat in Ecclesiastica disciplina servandum. Hoc tamen ibi notatur, quod dicitur: *Capit eiecere vendentes & ementes in Templo.* Non enim omnes adhuc eiecit fonte: & si univèrsè eiecerentur, pauci relinquerentur, quia negotiantium, venditorumque & emptorum numerus, multum in Ecclesia creverit.

Sed hæc specialis sunt divini dispositionis & justitiæ exempla, propter disciplinam quandoque severè exhibendam. Interim Christus Dominus ut ostendat peccitantes allucendos, & suaviter recipiendos benignissimè ait erga hanc Samaritanam, *Sive:*